

med Krigssituationen, kan vi vise større Tilbageholdenhed, og dér bør vi vise Tilbageholdenhed.

Undertiden henviser man til de vestindiske Midler som noget, der kan veje op, delvis i hvert Tilfælde, imod den forøgede Statsgæld, og hvormed der kan regnes i Nødsfald til at stoppe Huller. Men saaledes bør vi ikke se paa den vestindiske Fond. Jeg haaber, vi vil være enige om, at denne Fond ikke skal bruges til at stoppe Huller med. Den højtærede Finansminister pegede ogsaa paa dens nærliggende Anvendelse til Forstærkning af Reservefonden, hvor Ministeren, saa vidt jeg erindrer, nævnedes 60 Millioner som den Reservefond, han ønskede at tilvejebringe, og det kan jeg være enig med ham i. Men man maa ikke glemme, at det har været Forudsætningen i hvert Fald fra mit Partis Side, at disse Penge skulde anvendes, ikke til det daglige Statslivs Behov, men til større og videregaaende Formaal af national Art, større erhvervspolitiske Foranstaltninger, større Foranstaltninger med Hensyn til den kulturelle Udvikling og til Danmarks Hævdelse udadtil i Kapløbet med de andre Nationer baade aandeligt og materielt. Hvis der skulde fremkomme brugelige Planer til en videre økonomisk Udvikling, af vor eneste tilbageværende Koloni, Grønland, vil den vestindiske Fond ligeledes dér kunne finde en passende Anvendelse. Der er altsaa Anvendelse nok for disse Penge, man bør aldeles ikke regne paa dem til Forøgelse af Kassebeholdningen eller til at raade Bod paa Underskud paa vort Statsregnskab.

De indrepolitiske Stridsemner, der kan foreligge, og som undertiden kan faa et ret kraftigt Opkog her ved Finanslovsforslagets første Behandling, skal jeg ikke ved denne Lejlighed komme nærmere ind paa. Vi har haft og vil faa tilstrækkelig Lejlighed til at tale derom ved de enkelte foreliggende Sager. Desuden dvæler Tanken kun modstræbende derved i Dage som disse, hvor der skabes verdenshistoriske Omvæltninger af saa uhyre Dimensioner, og hvor de store Afgørelser, som træffes eller forberedes, ogsaa vil faa indgribende Betydning for vor Fremtidsskæbne. Om disse Ting skal der dog ikke tales her i Dag, end ikke om det, som uden Hensyn til Partideling dybest bevæger vore Sind, men hvad jeg ønsker at fremhæve, er, at den Tid, som kommer, kræver af os, at vi er vaagne og agtpaaagivende og i rette Tid beredte til at tage Stilling til de Spørgsmaal, som vil opstaa under den store Ny-

ordning, der forestaar i Forbindelse med Freden, og hvoraf mange har den mest indgribende Betydning ogsaa for os. Disse Spørgsmaal er af meget forskellig Natur, først og fremmest af national Natur, af erhvervspolitisk og af folkeretlig Natur. Der er ingen Tvivl om, at det efter samstemmende Udtalelser af de ledende Statsmænd i alle de krigsførende Stormagter vil komme til en grundig Nyskabelse af Folkeretten i Forbindelse med Fredsslutningen, en Nyskabelse, til hvilken ikke mindst de smaa, neutrale Nationer, hvortil ogsaa vi hører, der ene skal se deres Styrke og Betyggelse i Folkerettens Udvikling og ikke kan tænke sig at søge nogen virkelig Betyggelse ad Vaabnens Vej, maa se hen som deres bedste Værn og Sikkerhed for Freden. Hvis ikke alle Taler og Forjættelser svigter, og det har vi ikke Lov til at gaa ud fra, er det utænkeligt, at ikke ogsaa de neutrale Nationer under en eller anden Form bliver taget med i Overvejelser af denne Art. Der er altsaa en Række store og væsentlige Spørgsmaal, pegende ud over vore Grænser, som vil melde sig, for at vi kan tage Stilling til dem og delvis maaske bidrage til deres Afgørelse i den Tid, der nu kommer, forudsat at Fredsforhandlingen, som vi haaber, er nær. I alle Sager af den Beskaffenhed, som jeg her har givet et kort Omrids af, drejer det sig gennemgaaende om Ting, hvor der vel kan gøre sig Modsætninger gældende ogsaa indenfor vort Land, men dog neppe ubetinget efter Partilinieerne, og hvor vi maa haabe, at vi som Regel kan staa sammen uden Hensyn til Partimodsætninger, saa vist som det her drejer sig om fælles Vinden og fælles Tab for os alle og det langt udover det rent materielle.

I den Tid, som nu kommer, vilde det have været af uvurderlig Betydning at have haft et Samlingsministerium. Her vilde en saadan Regering i alleregentligste Forstand have haft sin Opgave, men vi har jo talt om dette ved Adresseforhandlingen, og dér fik Spørgsmaalet sin i hvert Fald foreløbige Afgørelse. Vi har altsaa ikke en Samlingsregering, men en ret ensidig Partiregering. Dog kan ogsaa en Partiregering, hvor det drejer sig om de store fælles Landssager, handle som en Landsregering og se bort fra Partiensidigheden, og vil Regeringen gøre det, tror jeg, at jeg paa mit Partis Vegne kan sige, at den i alle disse Sager kan regne paa vort redbonne Samarbejde uden Partihensyn. Forholdene baade udad- og